

Opleidingsspecifieke bijlagen

Master Educatie in de Mens- en Maatschappijwetenschappen
(M-EMM, croho 68532)

Master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Mens- en
Maatschappijwetenschappen (M-LMM, croho 68535)

bij de Onderwijs- en Examenregeling (OER)
Masteropleidingen BMS
Universiteit Twente

2020-2021

(ex artikel 7.13 en 7.59 WHW)

De decaan van de faculteit,
gelet op de artikelen 9.5, 9.15, eerste lid, onder a, 7.13, eerste en tweede lid, 9.38, onder b, en 9.18, eerste lid, onder a, en 7.59 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

gehoord het advies van de opleidingscommissie en de instemming dan wel het advies van de faculteitsraad ten aanzien van de opleidingsspecifieke bijlage van de betreffende opleiding.

besluit vast te stellen de onderwijs- en examenregeling van de hierna genoemde opleidingen: Master Educatie in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (M-EMM, croho 68532) en Master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (M-LMM, croho 68535).

INHOUDSOPGAVE

1.	Doel van de Master Educatie in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (M-EMM) en Master Leraar VHO in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (M-LMM)	4
2.	Eindtermen van de opleidingen M-EMM en M-LMM.....	5
3.	Toelating tot de opleidingen M-EMM en M-LMM.....	8
	3.1 Algemeen.....	8
	3.2 Toelatingseisen opleiding M-LMM	8
	3.3 Toelatingseisen opleiding M-EMM	8
	3.3 Toelatingscommissie.....	8
	3.4 Actuele samenstelling toelatingscommissie.....	9
4.	Taal in de opleidingen M-EMM en M-LMM	10
5.	Onderwijseenheden van de opleidingen M-EMM en M-LMM.....	11
	5.1 Studielast	11
	5.2 Samenstelling van het studieprogramma van de opleidingen M-EMM en M-LMM.....	11
	5.3 De vakken in het studieprogramma van de opleidingen M-LMM en M-EMM	12
	5.4 Premaster- of schakelprogramma	14
6.	Vakken met verplichte voorkennis en verplichte combinaties van vakken.....	15
7.	Samenstelling examencommissie	15
8.	Regeling vrije projecten	16
10.	Schoolpractica.....	18
11.	Overige bepalingen	19
	11.1 Nadere regeling cum laude afstuderen	19
	11.2 Nadere regeling inschrijftijd premaster- en schakelprogramma's.....	19

1. Doel van de Master Educatie in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (M-EMM) en Master Leraar VHO in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (M-LMM)

De opleidingen M-EMM en M-LMM leiden op voor een onderwijsbevoegdheid voor Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen in het VHO-curriculum.

Deze masteropleiding wordt aangeboden onder de verantwoordelijkheid van de Faculteit Gedrags-, Management- en Maatschappijwetenschappen (Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences: BMS).

De masteropleiding stelt zich ten doel studenten op te leiden tot academici die, vanuit hun grondige kennis van een voor maatschappijleer en maatschappijwetenschappen relevante discipline binnen het sociaal-wetenschappelijk domein, gedegen theoretische kennis van educatie combineren met competenties om die kennis aan te wenden in de onderwijspraktijk, met name de uitoefening van de leraarsfunctie op het eerstegraads niveau in het huidige en het toekomstige voortgezet hoger onderwijs.

Een belangrijk aspect van de doelstelling van de opleiding is om domeinspecifieke kennis en vaardigheden te integreren met educatieve kennis en vaardigheden. De studenten worden opgeleid om hun kennis en vaardigheden te vertalen op een manier die ze in staat stelt om onderwijs te geven en te ontwikkelen in de vakken maatschappijleer en maatschappijwetenschappen in de bovenbouw van het voorbereidend hoger onderwijs.

De tweejarige educatieve master (M-EMM) heeft daarnaast expliciet als doel om docenten op te leiden die beschikken over een combinatie van expertise op het gebied van onderwijs, onderzoek en bestuur. Zij kunnen reflecteren op bestuurlijke processen binnen de school en de plaats die de school in de omgeving inneemt. Bij vakoverstijgende innovaties, kwaliteitsverbeteringen en beleidsevaluaties in de school zijn deze docenten de schakel tussen enerzijds docenten en leerlingen en anderzijds schoolleiders. Zij kunnen door hun bestuurskundige bekwaamheid een actieve rol vervullen bij het organiseren en innoveren van schoolbeleid.

2. Eindtermen van de opleidingen M-EMM en M-LMM

Met ingang van studiejaar 2020-2021 zijn de eindtermen van de lerarenopleidingen aan de UT vernieuwd en aangepast aan de herijkte wettelijke bekwaamheidseisen die wettelijk zijn vastgelegd in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel¹. De eindtermen zijn tevens afgestemd op het domeinspecifieke referentiekader zoals vastgesteld binnen de ICL², de Meijerscriteria³ en de 3TU-profilering.

De eindtermen zijn ingedeeld in vijf clusters van beoogde leerresultaten:

		De afgestudeerde, startbekwame leraar...
ET1	Vakinhoudelijk	beheerst de inhoud van het onderwijs, staat boven de leerstof en kan verbanden leggen met het dagelijks leven, het werkveld, de wetenschap.
ET2	Vakdidactisch	plant en verzorgt op samenhangende wijze het onderwijsleerproces voor het vak en stelt daarbij het leren van alle leerlingen centraal.
ET3	Pedagogisch-didactisch	is in staat om alle leerlingen tot leren en ontwikkelen te brengen en kan waar nodig zijn/haar aanpak bijstellen.
ET4	Ontwerp- en onderzoeksgericht	kan vanuit een onderzoekende en ontwerpgerichte denkwijze en aanpak een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het onderwijs en het functioneren van de schoolorganisatie
ET5	Leven lang ontwikkelen	kan zich vanuit een professionele houding blijvend ontwikkelen ten behoeve van het leraarsberoep.

Deze eindtermen zijn geldig voor alle lerarenopleidingen aan de UT, dus zowel voor de masteropleidingen als voor de educatieve minor en module. Voor de opleiding tot docent maatschappijleer en maatschappijwetenschappen zijn enkele specifieke bestuurskundige eindtermen toegevoegd. Studenten die de educatieve minor of module (30 EC) afronden zijn startbekwaam docent en moeten net als de afgestudeerden van de masteropleidingen voldoen aan de wettelijke bekwaamheidseisen. De masterstudenten bereiken in hun studieprogramma vergeleken met de minorstudenten een verdieping op het gebied van de vakinhoudelijke en academische vaardigheden en van de vakdidactische vaardigheden voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.

¹ www.rijksoverheid.nl/documenten/besluiten/2018/04/09/besluit-bekwaamheidseisen-onderwijspersoneel

² Interuniversitaire Commissie Lerarenopleidingen

³ Meijers, A., van Overveld, C. & Perrenet, J. (2005). Criteria for academic bachelor's and master's curricula. Eindhoven: TU/e.

Eindtermen van de UT-lerarenopleidingen

ET1 Vakinhoudelijke eindtermen	
De opleiding stelt zich ten doel dat de afgestudeerde, startbekwame leraar:	
1.1	(voortbouwend op de vakinhoudelijke competenties van de bacheloropleiding) verdiepende kennis en inzicht heeft in de ontwikkeling, de grondbegrippen en theorieën van het profileringsgebied van de corresponderende masteropleiding;
1.2	verbredende kennis en inzicht heeft in de ontwikkeling, de grondbegrippen en theorieën van het profileringsgebied van de corresponderende masteropleiding;
1.3	inzicht heeft in ethische vraagstukken in het bèta- en techniekdomein;
1.4	voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt zich theoretisch en praktisch heeft verdiept in de leerstof en dat hij beschikt over de kennis en vaardigheden van het schoolvak zoals die beschreven zijn in de vakinhoudelijke eindtermen van de VSNU-ICL ⁴ (Interdisciplinaire Commissie Lerarenopleidingen);
1.5	vanuit zijn vakinhoudelijke expertise nieuwe ontwikkelingen kan duiden, op juistheid kan beoordelen en verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met het werkveld en met wetenschap en zo kan bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen;
1.6M ⁵	zowel over brede, geavanceerde kennis en vaardigheden beschikt op het gebied van actueel bestuurskundig onderzoek naar beleid, bestuur (governance) en publiek management, alsook inzichten heeft in de toepassing van deze kennis op de context van de school/het onderwijs.
ET2 Vakdidactische eindtermen	
De opleiding stelt zich ten doel dat de afgestudeerde, startbekwame leraar in staat is om:	
2.1	de opbouw van het curriculum van het schoolvak aan te geven, inclusief de plaats van het vak in het curriculum en hoe de doorlopende leerlijnen (hoe het onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op vervolgonderwijs of de beroepspraktijk) eruit zien;
2.2	bij het voorbereiden én geven van de les zijn handelen te baseren op vakdidactische theorieën en praktijken omtrent het leren van leerlingen, aansluitend bij het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is;
2.3	een duidelijk gestructureerde les op te zetten en didactisch te verantwoorden, met aandacht voor de relatie tussen de onderdelen van de les, zoals de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen;
2.4	concrete leerdoelen op te stellen voor afzonderlijke lessen en samenhangende gehelen van lessen, uitgaande van de leerplankaders van het vak en het betreffend leerjaar of niveau van de leerlingen; kan bij het opstellen rekening houden met differentiatie o.b.v. leerlingkenmerken, vakoverstijgende kennis en vaardigheden en integratie van vakken (bijv. bij een project);
2.5	leeractiviteiten te ontwerpen en te begeleiden die onderlinge samenhangen, het leerproces doeltreffend ondersteunen, een doordachte planning kennen en die ook buiten het lokaal kunnen plaatsvinden;
2.6	toetsing en beoordeling , zowel formatief en summatief , te ontwerpen en in te zetten daarbij rekening houdend met de kwaliteitscriteria voor goede toetsing (validiteit, betrouwbaarheid, transparantie) en randvoorwaarden als efficiëntie en praktische uitvoerbaarheid;
ET3 Pedagogisch-didactische eindtermen	
De opleiding stelt zich ten doel dat de afgestudeerde, startbekwame leraar in staat is om:	
3.1	zichtbaar leiding te geven aan de leerlingen, hetgeen tot uiting komt in o.a. heldere verwachtingen en het hanteren van duidelijke regels en afspraken voor de leerlingen en in relatie tot eigen gedrag;
3.2	de lessen ordelijk en gestructureerd te laten verlopen met nadrukkelijk aandacht voor de start en afsluiting van de lessen;
3.3	een realistische tijdsplanning te maken, de leerlingen daarover te informeren en hier flexibel mee om te gaan;
3.4	de communicatieprocessen te sturen en daarbij een veilig pedagogisch klimaat voor leren en samenwerking te scheppen, met ruimte voor vergissingen en fouten, aandacht voor het stimuleren van het zelfvertrouwen en rekening houdend met de leefwereld en denkniveau van de leerlingen;
3.5	zich te oriënteren op school- en onderwijsbeleid en -praktijk (zoals didactiek, toetsing, leerlingenzorg), een eigen visie hierop kan ontwikkelen en een vertaalslag kan maken naar het eigen handelen in de praktijk;
3.6	kennis uit de volgende gebieden toe te passen voor zijn/haar handelen in de praktijk: kennis van verschillende theorieën (leer-, ontwikkelings-, gedrags-, (ped)agogische- en onderwijstheorieën);

⁴ https://www.wordleraarinheto.nl/fileadmin/user_upload/files/brochure_vakinhoudelijk_masterniveau.pdf en de update uit maart 2015 "Herziene vakinhoudelijke bekwaamheidseisen universitair opgeleide leraren".

⁵ Eindtermen die met een M zijn gemarkeerd zijn specifiek voor de lerarenopleidingen tot docent maatschappijleer en maatschappijwetenschappen.

	kennis van (digitale) leermiddelen/technologie met hun technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen; kennis van de verschillende didactische leer- en werkvormen en de psychologische achtergrond daarvan;
3.7	bij te dragen aan de (algemene, sociaal-emotionele, morele, burgerschaps-) ontwikkeling van leerlingen tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen, door contact te maken met de leerlingen, de eigenaarschap van de persoonlijke ontwikkeling te stimuleren, aan te sluiten bij de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen en effectieve acties te ondernemen om de talenten en capaciteiten van leerlingen te ontwikkelen;
3.8	eigen pedagogisch-didactische handelen af te stemmen met collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn;
3.9	veelvoorkomende leerproblemen, ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen en gedragsstoornissen te signaleren en indien nodig met hulp van collega's hiervoor oplossingen te zoeken of door te verwijzen;
3.10	kritisch te reflecteren op eigen pedagogisch-didactisch handelen en dit handelen te kunnen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen; geboden onderwijs en pedagogische omgang met de leerlingen uit te leggen en te verantwoorden richting anderen; pedagogisch handelen af te stemmen met ouders en anderen die vanuit hun (professionele) verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn.

ET4 Ontwerp- en onderzoekgerichte eindtermen

De opleiding stelt zich ten doel dat de afgestudeerde, startbekwame leraar in staat is om:

4.1	methoden en technieken van sociaalwetenschappelijk onderzoek naar onderwijsleerprocessen toe te passen, daarbij rekening houdend met de mogelijkheden en beperkingen van gangbaar instrumentarium;
4.2	gebruik te maken van wetenschappelijke kennis (theorieën, concepten, modellen, technieken) bij het analyseren van complexe (onderzoeks- of ontwerp)problemen in het onderwijs;
4.3	met academische en intellectuele houding en vaardigheden (kritisch, consistent, rationeel, logisch en creatief denken) te argumenteren, reflecteren abstraheren en generaliseren;
4.4	individueel en in samenwerking met collega's, een bijdrage te leveren aan de breedte, de samenhang en de actualiteit van het curriculum van de eigen school;
4.5	onderzoekresultaten op het gebied van onderwijs te duiden en te verwerken bij het ontwerpen van optimale onderwijsleerprocessen ;
4.6	rekening te houden met de temporele en maatschappelijke context in het wetenschappelijke werk (o.a. ontwikkelingen in de geschiedenis van betrokken vakgebieden; maatschappelijke, ethische en normatieve consequenties van nieuwe ontwikkelingen in betrokken vakgebieden, oog voor verschillende rollen van professionals in de samenleving).
4.7M	een complex, ongestructureerd maatschappelijk probleem, in de context van het onderwijs/de school, te analyseren en vanuit een theoretisch kader te herdefiniëren in termen van een beleids- bestuurs- of publiek managementprobleem en daarbij kennis kan betrekken vanuit relevante domeinen, waaronder technologie; een oplossing te ontwikkelen rekening houdend met de uitvoering ervan, alsmede de ethische, politieke en maatschappelijke implicaties van het ontwerp; een advies te formuleren voor het verbeteren van de prestaties van een school gebruikmakend van wetenschappelijke kennis en modellen op het gebied van publiek management .

ET5 Eindtermen voor leven lang ontwikkelen

De opleiding stelt zich ten doel dat de afgestudeerde, startbekwame leraar in staat is om:

5.1	zijn vakkennis en -kunde actueel te houden en de eigen aanpak in het onderwijs in (vak)pedagogisch-didactische zin te blijven aanpassen aan de tijd;
5.2	de algemene vaardigheden die van belang zijn in de professie verder te ontwikkelen , met inzet van persoonlijke reflectie-, informatie- en studievoordigheden en met gebruikmaking van de voor betreffende disciplines relevante informatiebronnen en -kanalen;
5.3	te werken aan verdere professionele ontwikkeling op basis van een professionele werkhouding die wordt gekenmerkt door de bereidheid tot reflectie en het vragen om en constructief omgaan met feedback op resultaten en persoonlijk functioneren.
5.4	advies te vragen en te geven aan collega's of andere deskundigen; hierbij gebruik kan maken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals supervisie en intervisie.
5.5	de eigen grenzen aan te geven en te bewaken

3. Toelating tot de opleidingen M-EMM en M-LMM

3.1 Algemeen

De aanmeldingen voor de opleiding M-EMM en M-LMM worden behandeld door de toelatingscommissie. Deze commissie besluit of kandidaten direct toelaatbaar zijn, of dat er aanvullende eisen voor toelating geformuleerd moeten worden.

Voor de toelating gelden de volgende algemene regels:

1. Studenten die een bachelor- (M-EMM-) en/of masteropleiding (M-LMM) in een van de relevante sociale wetenschappen hebben afgerond, hebben toegang tot de opleiding. De toelatingscommissie bepaalt of een opleiding relevant is en kan voorwaarden verbinden in de vorm van een aanvullend vakkenpakket waardoor tekortkomingen in kennis, inzicht en vaardigheden worden aangevuld.
2. Voor het verkrijgen van een door de toelatingscommissie afgegeven bewijs van toelating dient een student te voldoen aan de toelatingseisen die hierna zijn opgenomen.
3. In afwijking van het bepaalde in lid 1 en 2 kan de toelatingscommissie in bijzondere gevallen een student toestaan aan een of meer tentamens en/of practica van de opleiding deel te nemen voordat aan de toelatingseisen is voldaan. Aan deze toestemming kan een beperkte duur worden verbonden.
4. De toelatingscommissie kan, conform artikel 7.30c WHW, diegene, die niet voldoet aan de formele instroomeisen, maar die een opleiding gevolgd heeft welke voor een groot deel behoort tot een schoolvak maatschappijleer / maatschappijwetenschappen, vrijstelling verlenen van de toelatingseis in lid 1. Aan deze vrijstelling kan de toelatingscommissie voorwaarden verbinden in de vorm van een aanvullend vakkenpakket waardoor tekortkomingen in kennis, inzicht en vaardigheden worden aangevuld.

3.2 Toelatingseisen opleiding M-LMM

1. Studenten die de UT-masteropleiding Public Administration hebben afgerond, of een masteropleiding politicologie, sociologie, bestuurskunde, algemene sociale wetenschappen en eenzelfde of verwante bacheloropleiding, worden direct toegelaten tot de opleiding M-LMM.
2. Studenten met een andere verwante bachelor- en masteropleiding worden toegelaten nadat zij een aanvullend vakkenpakket van maximaal 30 EC hebben afgerond.

3.3 Toelatingseisen opleiding M-EMM

3. Studenten van de UT-bacheloropleiding European Public Administration worden direct toegelaten.
4. Studenten van de UT-bacheloropleidingen Communication Studies en Psychology worden toegelaten nadat zij een premasterprogramma van maximaal 15 EC hebben afgerond.
5. Voor studenten die aan een andere instelling dan de Universiteit Twente een wo-bacheloropleiding hebben afgerond geldt het volgende. Studenten met een bachelor in de politicologie, sociologie, bestuurskunde, algemene sociale wetenschappen en soortgelijke opleidingen worden direct toegelaten. Studenten met een bachelor in een andere verwante opleiding worden toegelaten nadat zij een aanvullend vakkenpakket van maximaal 30 EC hebben afgerond (zie punt 1 van de algemene regels).
6. Studenten die een verwante hbo-bacheloropleiding (bijvoorbeeld bestuurskunde, European studies of de tweedegraads lerarenopleiding maatschappijleer) hebben afgerond, kunnen worden toegelaten nadat zij een premasterprogramma van 30 EC succesvol hebben voltooid.

3.3 Toelatingscommissie

De toelatingscommissie bestaat uit drie leden: de opleidingsdirecteur (voorzitter), de vakdidacticus maatschappijleer en de studieadviseur (secretaris).

Werkwijze van de toelatingscommissie

1. De secretaris is belast met de dagelijkse contacten met kandidaten die om toelating verzoeken, alsmede met het inwinnen van nadere informatie omtrent de toelaatbaarheid van deze kandidaten.
2. Een portfolio, waarin de kandidaat inzicht geeft in de verworven kennis, inzichten en bekwaamheden en de verwachtingen over de resultaten van de opleiding, maakt deel uit van de informatie waarop de commissie haar oordeel baseert.

3. Op basis van de verkregen informatie formuleert de secretaris een advies over de toelating en eventuele vrijstellingen in verband met eerder verworven competenties. Vervolgens beslist de toelatingscommissie over de toelating en het studieprogramma inclusief eventuele schakelvakken en/of vrijstellingen. Deze beslissing kan worden opgeschort wanneer voor het oordeel over de toelaatbaarheid en/of het studieprogramma een nader gesprek met de kandidaat vereist is.
4. Het nadere gesprek met de kandidaat wordt gearrangeerd door de secretaris. De commissie bepaalt welke commissieleden bij dit gesprek aanwezig zijn. De resultaten van dit gesprek worden gerapporteerd aan de commissie, waarna deze beslist over de toelating.
5. De commissie vergadert ten minste tien keer per jaar op vastgestelde data, waarbij rekening wordt gehouden met de instapmogelijkheden van de opleiding. Deze vergaderdata worden gepubliceerd aan het begin van ieder studiejaar.
6. Beslissingen worden genomen bij meerderheid van stemmen, waarbij onthoudingen niet worden meegerekend.
7. De uitslag van de beoordeling wordt de betrokken kandidaat schriftelijk medegedeeld. Indien geen toelating is verleend, worden de betrokken kandidaat de redenen medegedeeld. Indien toelating is verleend, geldt zij voor de eerstvolgende cursus. De toelating vervalt indien bij aanvang van de cursus het getuigschrift dat toegang tot de opleiding geeft nog niet is behaald. Kandidaten dienen ruim voor de aanvang van de cursus schriftelijk te bevestigen dat zij daadwerkelijk aan de opleiding zullen deelnemen.
8. De kandidaat die het niet eens is met het besluit van de toelatingscommissie kan tot 30 dagen na berichtgeving in beroep gaan bij het College van Beroep voor de Examens van de Universiteit Twente.

3.4 Actuele samenstelling toelatingscommissie

Opleidingsdirecteur dr. N.M. Nieveen (voorzitter)

Vakdidacticus H.M. Mul MSc

Opleidingscoördinator dr. G.C. ten Bruggencate (secretaris)

4. Taal in de opleidingen M-EMM en M-LMM

De voertaal in de educatieve component van de opleidingen M-EMM en M-LMM is Nederlands, de vakinhoudelijke component van de opleiding M-EMM is Engels.

De opleidingen M-EMM en M-LMM zijn alleen toegankelijk voor studenten die de Nederlandse taal voldoende beheersen. Dit blijkt (in voorkomende gevallen) uit het met goed gevolg afleggen van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma 2 dan wel het certificaat Nederlands als Vreemde Taal, 'Profiel Academische Taalvaardigheid' (PAT) of "Profiel Taalvaardigheid Hoger Onderwijs" (PTHO).

5. Onderwijseenheden van de opleidingen M-EMM en M-LMM

5.1 Studielast

1. De studielast van het masterexamen is 60 EC voor de opleiding M-LMM en 120 EC voor de opleiding M-EMM. Van deze 60, respectievelijk 120 EC, mogen geen studiepunten deel uitmaken die tot een eerder behaald bachelorexamen hebben behoord.
2. In afwijking van het bepaalde in lid 1 kan de examencommissie bepalen dat studenten die (delen van) de minor Leren Lesgeven met succes hebben afgerond en daardoor competenties hebben verworven die relevant zijn voor de lerarenopleiding, vrijstelling krijgen voor delen van de opleiding M-EMM en de opleiding M-LMM.
3. De examencommissie kan bepalen dat een student een of meer van de verplichte vakken vervangt door een vrij project. De regeling van deze projecten is opgenomen in bijlage 8.
4. De opleiding wordt in voltijd verzorgd, maar kan (onder voorwaarden) in deeltijd worden gevolgd.

5.2 Samenstelling van het studieprogramma van de opleidingen M-EMM en M-LMM

Het éénjarige programma van de opleiding M-LMM bestaat volledig uit educatieve vakken (figuur 1). Het programma van de tweejarige opleiding M-EMM (figuur 2) bestaat uit educatieve en vakinhoudelijke vakken. De vakinhoudelijke vakken worden deels verzorgd door de UT-masteropleiding Public Administration.

Figuur 1. Overzicht van het studieprogramma van de opleiding M-LMM

Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4
Schoolpracticum 1 + Minilessen/Intervisie 5 EC	Onderwijskunde 2	Onderzoek van Onderwijs 10EC	
Onderwijskunde 1 5EC	Schoolpracticum 2 + Intervisie 15EC		
Inleiding Vakdidactiek 5EC	Vakdidactiek 1 5EC	Vakdidactiek 2 5EC	
		Ontwerpstudio 5EC	

Figuur 2. Overzicht van het studieprogramma van de opleiding M-EMM

Jaar 1			
Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4
Inleiding Vakdidactiek 5EC Minilessen	Vakdidactiek 1 5EC	Public Governance and Legitimacy 5EC	Masterthese Onderzoek in de school 15 (van 25) EC
Social Problems 5EC	Academic Research for Public Administration 5EC	Public Governance and Policy Networks 5EC	
Onderwijskunde 1 5EC	Schoolpracticum 1 Stage en Intervisie 5EC	Keuzevak 5EC	

Jaar 2			
Kwartiel 5	Kwartiel 6	Kwartiel 7	Kwartiel 8
Public Management 5EC	Onderwijskunde 2 5EC	Vakdidactiek 2 5EC	
Masterthese Onderzoek in de school 10 (van 25) EC		Onderzoek van Onderwijs 10EC	
		Ontwerpstudio 5EC	
Keuzevak 5EC	Schoolpracticum 2		
	Stage en Intervisie 5EC	Stage en Intervisie 5EC	Stage en Intervisie 5EC

5.3 De vakken in het studieprogramma van de opleidingen M-LMM en M-EMM

Hieronder volgen overzichten van de vakken en de examinatoren in de opleidingen M-EMM (tabel 1) en M-LMM (tabel 2). Hierbij worden de volgende afkortingen gebruikt:

HC	hoorcollege	WC	werkcollege
P	practicum	T	tentamen
O	opdracht(en)	S	stageverslag
W	werkstuk		

Tabel 1. De cursussen van de opleiding M-EMM

Cursuscode	Cursusnaam	EC	Werkvorm	Toetsing	Examinator
197457100	Onderwijskunde 1	5	HC	O	dr. N.M. Nieveen J.L.M. Heerink MSc
197454170	Onderwijskunde 2	5	HC	O	dr. N.M. Nieveen dr. C.L. Poortman
201700049	Ontwerpstudio	5	HC/WC	W	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197453830	Vakdidactiek 1 Maatschappijleer	5	HC	O	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197454830	Vakdidactiek 2 Maatschappijleer	5	HC	O	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197453930	Schoolpracticum 1 Maatschappijleer	5	P	O, S	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197453930	Schoolpracticum 2 Maatschappijleer	15	P	O, S	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197454200	Onderzoek van Onderwijs ⁶	10	HC/W	W	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc en/of andere tweede docent, afhankelijk van het onderwerp
	Masterkeuzevakken	10	Div.	Div.	
201600201	Masterthese	25	W	W	H.M. Mul MSc en/of H. Noordink MSc en PA-docent afhankelijk van het onderwerp
194106090	Social Problems	5	HC	T/O	dr. G. Jansen
201500145	Academic research	5	HC	O	dr. P.J. Klok
194101070	Public governance and legitimacy	5	HC	O	dr. M. Rosema
194111240	Public governance and policy networks	5	HC	O	dr. P.J. Klok
201400089	Public management: research and applications	5	HC	O	prof. dr. R. Torenvlied

⁶ Het Onderzoek van Onderwijs kan worden geïntegreerd met de Masterthese.

Tabel 2. De cursussen van de opleiding M-LMM

Cursuscode	Cursusnaam	EC	Werkvorm	Toetsing	Examinator
197457100	Onderwijskunde 1	5	HC	O	dr. N.M. Nieveen J.L.M. Heerink MSc
197454170	Onderwijskunde 2	5	HC	O	dr. N.M. Nieveen dr. C.L. Poortman
201700049	Ontwerpstudio	5	HC/WC	W	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197453730	Inleiding vakdidactiek maatschappijleer	5	HC	O	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197453830	Vakdidactiek 1 Maatschappijleer	5	HC	O	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197454830	Vakdidactiek 2 Maatschappijleer	5	HC	O	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197453930	Schoolpracticum 1 Maatschappijleer	5	P	O, S	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197453930	Schoolpracticum 2 Maatschappijleer	15	P	O, S	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc
197454200	Onderzoek van Onderwijs	10	HC/W	W	H.M. Mul MSc H. Noordink MSc en/of andere tweede docent, afhankelijk van het onderwerp

Tabel 3 geeft een overzicht van de vrije projecten. De examencommissie kan bepalen dat een vrij project in de plaats kan komen van een of meer van de verplichte of keuzevakken. Daarnaast kan de student ervoor kiezen om een vrij project als extra vak toe te voegen aan het vakkenpakket van de gekozen specialisatie. De werkvormen en toetsing zijn afhankelijk van de invulling van het project; zie de regeling in bijlage 8.

Tabel 3. Vrije projecten

Vakcode	Vaknaam	EC
197455050	Vrij Project A	5
197455100	Vrij Project B	10
197455150	Vrij Project C	15
197455200	Vrij Project D	20

5.4 Premaster- of schakelprogramma

Indien de vooropleiding van een tot de opleiding toegelaten student niet geheel op de opleiding aansluit, kunnen door de toelatingscommissie aanvullende vakken met een totaal van ten hoogste 30 EC worden opgedragen in de vorm van een premaster- of schakelprogramma. Een student die de educatieve minor Leren Lesgeven heeft gevolgd kan de ruimte die vrijstellingen opleveren benutten voor deze vakken. Nadere regels met betrekking tot premaster- of schakelprogramma's zijn vastgelegd in 11.2.

6. Vakken met verplichte voorkennis en verplichte combinaties van vakken

Inleiding Vakdidactiek moet zijn gevolgd voordat wordt gestart met Vakdidactiek 1 of Vakdidactiek 2.

Schoolpracticum 2 kan niet worden gestart voordat Schoolpracticum 1 met goed gevolg is afgerond.

M-EMM:

Met de Masterthese kan pas worden gestart als Academic Research en de oriëntatiefase van Opleiden in de school 1 zijn afgerond.

M-LMM:

Met het Onderzoek van Onderwijs kan pas worden gestart als de vakken van het eerste kwartiel (Onderwijskunde 1, Inleiding vakdidactiek en Schoolpracticum 1) zijn afgerond en er voldoende voortgang is gemaakt (naar het oordeel van de vakdidacticus) met de educatieve vakken van het tweede kwartiel (Onderwijskunde 2, Vakdidactiek 1).

7. Samenstelling examencommissie

In de BMS-Examencommissie Interdisciplinaire Studies zijn de opleidingen Master Educatie in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (M-EMM) en Master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (M-LMM), Master Educatie en Communicatie in de Bètawetenschappen (M-ECB) en Philosophy of Science, Technology and Society (PSTS) vertegenwoordigd.

De leden van de examencommissie zijn:

prof. dr. ir. M. Boon (PSTS), voorzitter

dr. P. Stegmaier (PSTS)

dr. J.T. van der Veen (M-ECB)

H.M. Mul MSc (M-EMM en M-LMM)

H. Baarslag MSc (extern lid)

8. Regeling vrije projecten

Verskillende soorten taken en opdrachten, die bijdragen aan de academische vorming van de student, kunnen als vrij project worden uitgevoerd.

Er zijn vier typen vrije projecten:

197455050 Vrij Project A (5 EC)

197455100 Vrij Project B (10 EC)

197455150 Vrij Project C (15 EC)

197455200 Vrij project D (20 EC)

Een niet-uitputtende opsomming van activiteiten die aangemerkt kunnen worden als vrij project en die voor honorering in studiepunten in aanmerking komen is:

- een literatuurstudie, het doen van een kleinschalig onderzoek, het implementeren van een beperkt systeem.
- een vervangende opdracht, indien door curriculumwijzigingen of andere oorzaken een vak uit het vakkenpakket niet op de reguliere wijze gedaan kan worden.
- het ontwikkelen van een practicum voor een vak, het verzorgen van onderwijs voor een vak, het (mede)begeleiden van een groep bij hun profielwerkstuk.
- de organisatie van (grote) evenementen, zoals buitenlandse excursies of symposia.
- het volgen van seminars en symposia.
- het schrijven van een wetenschappelijke publicatie.
- activiteiten in het kader van internationalisering, zoals buitenlandse stages of buitenlandse onderwijsoriëntatie.
- bijzondere incidentele activiteiten ten behoeve van de faculteit, de universiteit of de maatschappij in het algemeen.

De student die activiteiten wil laten aanmerken als vrij project dient een projectvoorstel in op het hierna opgenomen meldingsformulier. Hierop wordt naast de begeleidende docent en een beschrijving van het project ook vermeld waarop de beoordeling wordt gebaseerd (bijvoorbeeld het eindproduct of een schriftelijke of mondelinge rapportage).

Voor de begeleiding en beoordeling geldt het volgende:

1. Een vrij project dient begeleid te worden door een docent van de UT-lerarenopleidingen (vakgroep ELAN).
2. Indien het een Vrij Project B, C of D betreft dient het door een tweede persoon mede beoordeeld te worden. De begeleider zoekt de tweede beoordelaar.

Het projectvoorstel moet worden goedgekeurd door de begeleidende docent en de mastercoördinator. Is de mastercoördinator tevens de begeleider dan moet het projectvoorstel goedgekeurd worden door een tweede docent van de UT-lerarenopleidingen.

Meldingsformulier vrij project UT-opleiding M-EMM of M-LMM

Naam: _____ Studentnummer: _____

Naam begeleider: _____

Vrij project

Periode van: _____ tot: _____

Cursuscode:

A (5 EC) 197455050 / B (10 EC) 197455100 / C (15 EC) 197455150 / D (20 EC) 197455200
(doorhalen wat niet van toepassing is)

Titel: _____

Beoordelingswijze: _____

Indien extern uitgevoerd:

Naam bedrijf/school: _____ Contactpersoon: _____

Telefoonnummer: _____ E-mail: _____

Omschrijving vrij project:

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening UT-begeleider:

Handtekening onderwijscoördinator

Na ondertekening inleveren bij BOZ-ELAN, Citadel H438, tel. 053 4894575,
BOZ-ELAN-CES@utwente.nl

(BOZ: cc: examencommissie, onderwijscoördinator, begeleider, dossier student)

Opleidingsspecifieke bijlagen M-EMM & M-LMM OER masteropleidingen BMS 2020-2021

9. Overgangsregelingen

Er zijn geen overgangsregelingen van toepassing.

10. Schoolpractica

De schoolpractica (schoolstages) vinden plaats onder de gedeelde verantwoordelijkheid van de UT-lerarenopleidingen en de opleidings- of stageschool. De UT-lerarenopleidingen werken hiervoor samen met scholen in de regio. Een deel van deze scholen is partner binnen de opleidingsschool Academische Opleidingsschool Oost Nederland (AOSON) of de opleidingsschool Partnerschap 2. Voor de UT-lerarenopleidingen is de vakdidacticus het aanspreekpunt en voor de opleidings- of stageschool is dit de vakcoach en/of schoolopleider. Voor de schoolpractica geldt het volgende.

1. Het schoolpracticum is geregeld in een Handleiding Schoolpracticum die aan het begin van het studiejaar op de website van de UT-lerarenopleidingen beschikbaar is.
2. De Handleiding Schoolpracticum omvat ten minste het volgende:
  - a. Een beschrijving van de opzet en het doel van het practicum.
  - b. De eisen waaraan de student moet voldoen om het practicum met een voldoende af te ronden; dit betreft zowel de activiteiten tijdens het practicum als de verslaglegging.
  - c. Tips voor de student om het practicum met goed gevolg te vervullen.
  - d. Een model voor een stageovereenkomst met de stageschool.
3. Het schoolpracticum wordt georganiseerd door de stagecoördinator op basis van de informatie die door de stagescholen enerzijds en de student en vakdidacticus in het betrokken vak anderzijds, wordt verstrekt.

De primaire verantwoordelijkheid voor het verloop van het practicum ligt bij de student. Bij problemen neemt deze het initiatief door de hulp van de vakcoach en/of de vakdidacticus in te roepen. Deze ondersteunen de student bij het vinden van een oplossing.

De vakdidacticus beoordeelt het practicum in nauw overleg met de vakcoach. Bij deze beoordeling spelen de perspectieven van de student in het beroep van leraar een belangrijke rol. De beoordeling wordt met de student besproken door de vakdidacticus, bij voorkeur tezamen met de vakcoach. Bij een ernstige verstoring van de relatie tussen de stageschool en de student kan de stagecoördinator ingeschakeld worden, om tot een passende oplossing van deze verstoring te komen.

11. Overige bepalingen

11.1 Nadere regeling cum laude afstuderen

Bij de afronding van de opleiding M-EMM of M-LMM wordt de onderstaande regeling gehanteerd voor de toekenning van het predicaat "Cum Laude":

1. De examencommissie is bevoegd het predicaat "Cum Laude" toe te kennen. De examencommissie laat zich leiden bij de beslissing voor "Cum Laude" door de volgende criteria:
  - a. alle behaalde cijfers zijn minimaal 7,0;
  - b. het ongewogen gemiddelde cijfer is minimaal een 8,0;
  - c. het cijfer van het Onderzoek van Onderwijs of het Schoolpracticum 2 is minimaal een 9,0;
  - d. de studieovereenkomst omvat na aftrek van vrijstellingen minimaal 30 EC.
2. Wanneer niet aan bovenstaande criteria voor het Master laureaat is voldaan kan de voorzitter van de afstudeercommissie, de examiner, de studieadviseur, of de opleidingsdirecteur een voorstel tot toekenning van het predicaat 'Cum Laude' voorleggen aan de examencommissie. In dat geval dienen de bijzondere omstandigheden en de uitzonderlijkheid van de prestatie extra te worden beargumenteerd.
3. Overgangsregeling: artikel 1 is geldig voor studenten die instromen in de masteropleiding EMM of LMM vanaf 1 september 2020. Voor studenten die eerder instroomden geldt de regeling in het opleidingsspecifieke deel van de OER 2019-2020.

11.2 Nadere regeling inschrijftijd premaster- en schakelprogramma's

Voor een premaster- of schakelprogramma is de maximale inschrijftijd twee jaar.